Библиография. Бележки

Вазов, Ив. Сантиментална разходка по Европа. // **Вазов**, Ив. Събрани съчинения. Том 2 (ред. Г. Цанев), Лирика 1881–1888. – София, 45–51.

Вазов, Ив. Италия. // **Вазов**, Ив. Събрани съчинения. Том 2 (ред. Г. Цанев), Лирика 1881–1888. – София.

Вазов, Ив. Пейзаж. // **Вазов**, Ив. Събрани съчинения. Том 7 (ред. П. Динеков, И. Тодоров), Разкази 1881–1901. – София, 258–266.

Вазов, Ив. Пилат. Швейцарски бележки. // **Вазов**, Ив. Събрани съчинения. Том 12 (ред. П. Динеков, И. Тодоров), Пътеписи. – София 275–285.

Вазов, Ив. Събрани съчинения. Том 21 (ред. В. Вълчев). Писма 1872–1908; Том 22 (ред. В. Вълчев), Писма 1909–1921. – София.

Минков, Ц. Иван Вазов – http://liternet.bg/publish10/cminkov/vazov.htm (14.02. 2003).

Кръстев, К. Последното лято на Иван Вазов. // **Кръстев**, К. Спомени за културния живот между двете световни войни. – София, 9–17.

Пелева, И. Идеологът на нацията. Думи за Вазов. – http://www.slovo.bg/showwork.php3 ?AuID=125&WorkID=3237&Level=3.

Трашлиев, И. За два ранни превода на Вазови творби. // *Литературен форум*, бр. 2, 16–21. 01. 2001.

Шишманов, И. Иван Вазов. Спомени и документи. – София.

[1] Вазов 1979:105. Всички цитати от кореспонденцията на Вазов са дадени по публикацията им в „Иван Вазов. Събрани съчинения" в 21 и 22 том. Числата в скобите при следващите цитирания съответстват на номера на тома и конкретната страница.

[2] Текстовете на Вазов изобилстват и от синонимни на *разходка* употреби като *излет, посещение, навестявам, поклонение, скитня* и др.

[3] Подложен на редукцията на един по-строг жанров модел, списъкът с европейските пътеписи на Вазов съвсем ще се свие. „Извън България", безспорно „най-пътеписният" от тези текстове, показателно е останал встрани от активния интерес на българските изследователи. Причината за това е най-вероятно същата, която кара и Вазов да публикува текста в сп. „Деница" под псевдонима *Х.* да прикрие през заглавието маршрута на „пътните си бележки" и да го мистифицира в обяснителна бележка под линия като „едно пътешествие по някои страни на източна Европа (Русия, Австрия и Сърбия)". „Пътувания из Русия" е заглавие, което авторът ще си позволи чак през 1921 г. Темата „Вазов и Русия" изглежда обречена на четене през изменчивия политически прагматизъм на темата „България и Русия".

[4] Вазов 1977: 279.

[5] Клишето греши поне в още една посока – далеч не всички измерения на родната природа (не „България цяла") вълнуват писателя. Родната природа у Вазов твърде пестеливо познава равнината – тя е видима и значима само през планинските вериги, които я ограждат и съответно са в състояние да я степенуват ценностно: „*Триж по-малка от Пловдивското поле, Софийската равнина, ако няма величието от безкрайност на простора му и кръгозорите му, обладава по-голяма гиздавина и повече живописност. Венецът от планини, който я заобикаля, е по-тесен и по-закръглен и от всяка нейна точка по-ясно се виждат тия върволици от ридове, безкрайно разнообразни по форма, по строеж, по големина, по багри, по изненади на линиите и очертанията...*" („Софийската долина"). В този смисъл Добруджа например няма никакъв шанс на видимост и дори свръхпозицията на Розовата долина в ценностния релеф на българската география е разфокусирана. Когато е самостоен обект на описание, полето може да е негация на истинския живот, да е разпознаваемо като предупреждение за неизбежността на смъртта („На полето"). Цветан Минков забелязва и редица други „ограничения" в общуването на поета с природното битие: „... природата не е за него всеобемно единство. Напротив, той предпочита само известни моменти от живота ѝ, дори известни часове на денонощието. Вазов вижда само планината, донейде доли-